

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/92/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814216882
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3814216882.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členov senátu JUDr. Stanislavy Markovej a Mgr. Marty Trnavskej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A. a to: J., nar. XX. XX. XXXX, a S., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matky J. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., L. X/X, a otca F. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., E. XXX/XX, v konaní o zvýšenie výživného a iné na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 29. októbra 2014 č.k. 5P/53/2014-52 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti otca a v súvisiacej časti, ktorou rozhodol o zameškanom výživnom m e n í tak, že z v y š u j e vyživovaciú povinnosť otca v prospech mal. J. A., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 160,- eur mesačne na sumu 190,- eur mesačne a v prospech mal. S. A. nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 160,- eur mesačne na sumu 190,- eur mesačne u oboch s účinnosťou od 01.09.2014 s tým, že sumu po 180,- eur na každé dieťa j e otec p o v i n n ý poukazovať k rukám matky mal. detí vždy do posledného dňa v mesiaci vopred a sumu po 10,- eur na každé dieťa určenú na tvorbu úspor, je otec povinný poukazovať v prípade mal. J. na vkladnú knižku vedenú v Slovenskej sporiteľni, a.s. pobočka Prievidza pod číslom XXXXXXXXXX a v prípade mal. S. na vkladnú knižku vedenú v Slovenskej sporiteľni, a.s. pobočka Prievidza pod číslom XXXXXXXXXX vždy do posledného dňa v mesiaci vopred.

Zameškané zvýšené výživné v prospech mal. J. a mal. S., za obdobie od 01.09.2014 do 27.1.2015, vo výške 146,13 eur na každé dieťa s a otcovi p o v o ľ u j e splácať v mesačných splátkach po 20,- eur na každé dieťa spolu s bežným výživným, k rukám matky mal. detí a to až do úplného vyrovnania dlhu s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky, má za následok zročnosť celého plnenia, pričom prvá splátka zameškaného výživného, je zročná do posledného dňa v mesiaci nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku.

Týmto s a m e n í rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 08.02.2013 č.k. 7P/121/2012-86, ktorým bola naposledy upravovaná vyživovacia povinnosť otca v prospech mal. detí.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým v záhlaví identifikovaným rozsudkom prvostupňový súd rozhodol tak, že zmenil rozsudok Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 8.2.2013 č.k. 7P/121/2012-86 a zvýšil vyživovaciú povinnosť otca v prospech mal. J. A., nar. XX.X.XXXX, zo sumy 160,- eur mesačne na sumu 180,- eur mesačne a v prospech mal. S. A. nar. X.X.XXXX, zo sumy 160,- eur mesačne na sumu 180,- eur mesačne, s

účinnosťou od 1.9.2014 s tým, že sumu po 170,- eur na každé z detí bude otec poukazovať k rukám matky a sumu po 10,- eur na každé z detí bude otec poukazovať v prípade mal. J. na vkladnú knižku vedenú v Slovenskej sporiteľni, a.s. pobočka Prievidza číslo XXXXXXXXXX a v prípade mal. S. na vkladnú knižku vedenú v Slovenskej sporiteľni, a.s. pobočka Prievidza, číslo XXXXXXXXXX a to vždy do posledného dňa predchádzajúceho mesiaca vopred, s tým, že na nakladanie s prostriedkami na vkladných knižkách mal. detí je potrebný súhlas súdu. Zameškané výživné za obdobie od 1.9.2014 do vyhlásenia rozsudku v sume po 40,- eur na každé z detí otcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 10,- eur na každé dieťa spolu s bežným výživným, s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok. Návrh matky na zrušenie platenia výživného na vkladné knižky mal. detí zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že matka sa podaným návrhom domáhala zvýšenia výživného na sumu 210,- eur mesačne v prospech každého dieťaťa s účinnosťou od 1.8.2014, s tým, že celé výživné bude poukazované k jej rukám, t.j. žiadala aby došlo k zrušeniu prispievania časti výživného na vkladné knižky detí, čo odôvodňovala tým, že náklady a potreby detí sa zvýšili, obe majú dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, absolvujú kontroly u odborných lekárov a zúčastňujú sa každoročne liečenia v Tatrách. Mal. J. v súčasnosti navštevuje kvartu na 8-ročnom gymnáziu v Prievidzi, mal. S. je od 1.9.2014 študentkou primy 8-ročnom gymnáziu v Prievidzi, obe navštevujú ZUŠ a skauting. Poukázala na zníženie svojho príjmu od 1.8.2014 (došlo podľa kolektívnej zmluvy k zníženiu mzdy zdravotných sestier o 7%). S deťmi býva v 2-izbovom byte v Prievidzi, na zakúpenie ktorého jej matka požičala sumu 18.500,- eur, ktorú mesačne spláca po 120,- eur. Okrem toho platí matke sumu 70,- eur za opatrovanie detí v čase, keď je ona v práci v denných, nočných, alebo víkendových 12-hodinových službách. Otec detí s návrhom na úpravu výživného súhlasil len čiastočne, dôvodiac, že od poslednej úpravy výživného na strane detí nedošlo k takému zvýšeniu výdavkov, ktoré by odôvodňovali úpravu výživného v navrhovanom rozsahu. Nesúhlasil tiež, aby došlo k zrušeniu tvorby úspor pre mal. deti na vkladných knižkách. Podľa jeho názoru výdavky detí vzrástli približne o 20,- eur mesačne spolu na obe deti. Pokiaľ matka uviedla náklady na ozdravný pobyt detí v Tatrách v sume 650,- eur, tak suma 400,- eur bola uhradená z úspor detí na vkladných knižkách, na ktoré prispieva on. Tiež poukazoval na to, že všetky výdavky detí v súvislosti so školou, zdravím, stravovaním, ošatením a pod. boli zohľadňované v predchádzajúcom konaní, kde bolo prihladené na všetky potreby detí. Záujmové aktivity detí sa od predchádzajúcej úpravy výživného nezmenili. Tiež poukázal na svoje mesačné výdavky. Kolízny opatrovník doporučil primerané zvýšenie výživného v záujme mal. detí.

Súd prvého stupňa na danú vec aplikoval ust. § 78,ods.1,2,3 a § 75,ods.1 Zák.o rodine s odkazom na ktoré v odôvodnení uviedol, že po vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti považuje za čiastočne dôvodný. Od poslednej úpravy výživného uplynuli necelé dva roky (20 mesiacov), za ktoré obdobie na strane rodičov, ako aj detí došlo síce k zmene pomerov, avšak len pomerne malom rozsahu. Mal. J. naďalej navštevuje 8-ročné gymnázium v Prievidzi, slovenský skauting a ZUŠ. Ku zmene u nej došlo v tom, že prestala navštevovať hru na klavíri, ale začala navštevovať hru na gitaru a výtvarný odbor, v súvislosti s čím mala matka zvýšené výdavky na zakúpenie gitary a potrieb na výtvarný krúžok. U mal. S. nastala zmena v tom, že už nenavštevuje základnú školu, ale je študentkou primy na 8-ročnom gymnáziu v Prievidzi, naďalej však navštevuje slovenský skauting, ZUŠ. U oboch detí pretrvávajú už predtým konštatované zdravotné problémy. Nedošlo k podstatnému nárastu poplatkov, ktoré sú spojené s návštevou školy detí, resp. ZUŠ, či skautingu. Deti sú o necelé dva roky staršie, majú výdavky spojené so zabezpečením bežných potrieb ako strava, oblečenie, obuv, hygienické potreby. Na strane otca dieťaťa došlo k zmene v tom, že jeho príjem sa zvýšil zo sumy 902,25 eur na sumu 994,13 eur. Inak sú jeho pomery porovnateľné s predchádzajúcim obdobím. Taktiež na strane matky detí došlo k nárastu jej príjmu zo sumy 710,35 eur na 805,23 eur mesačne. Ostatné pomery sú takmer totožné. Všetkým účastníkom sa zvýšili životné výdavky. Za odôvodnenú úpravu vyživovacej povinnosti otca v prospech mal. detí tak súd považoval zvýšenie v rozsahu 20,- eur mesačne, teda u každej na sumu 180,- eur mesačne s účinnosťou od 1.9.2014. Matka detí sa úpravy výživného domáhala od 1.8.2014, čo odôvodňovala tým, že od tohto dátumu došlo k zníženiu jej zárobku, ktorá skutočnosť v konaní preukázaná nebola, naopak základná mzda matky detí v tomto mesiaci bola vyššia ako bola v predchádzajúcich mesiacoch. Súd preto vyživovaciu povinnosť upravil od 1.9.2014 kedy v súvislosti so začiatkom školského roku dochádza aj k zvýšeniu výdavkov na zabezpečenie školských potrieb, ako aj na úhradu povinných poplatkov. Pokiaľ sa matka detí domáhala zrušenia prispievania časti výživného na vkladné knižky detí z dôvodu, že v prípade vzniku zvýšených výdavkov u detí má problémy

s uvoľnením finančných prostriedkov, podľa názoru súdu tvorba úspor pre deti sa doposiaľ osvedčila, a návrh matky v tejto časti zamietol s tým, že suma 10,- eur mesačne na každé z detí nie je tak vysoká, aby mohla ovplyvniť výrazným spôsobom pokrývanie potrieb dieťaťa, ale pri jej ukladaní na vkladnú knižku môže v budúcnosti pomôcť pri pokrytí nevyhnutných a mimoriadnych výdavkov. Zameškané výživné za obdobie od 1.9.2014 do vyhlásenia rozsudku v sume po 40,- eur na každé z detí (po 20,- eur za mesiace september a október 2014 u každého dieťaťa), otcovi povolil splácať po 10,- eur mesačne na každé z detí spolu s bežným výživným.

Rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou zvýšil vyživovaciu povinnosť otca, v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla matka mal. detí a žiadala odvolací súd o jeho zmenu a to tak, že otcovi bude zvýšená vyživovacia povinnosť v prospech každého dieťaťa na sumu 190,- eur mesačne. Dôvodila jednak neúplne zisteným skutkovým stavom, čím uplatnila dôvod odvolania uvedený v ust. § 205, ods.2 písm.c/ O.s.p., tiež nesprávnosťou skutkových zistení vyvedených z dokazovania doposiaľ vykonaného, čím uplatnila dôvod odvolania uvedený v ust. § 205, ods.2 písm.d/ O.s.p.. Predovšetkým namietala nesprávnosť záveru súdu, pokiaľ ide o dobu, ktorá uplynula od poslednej úpravy výživného, ktorá bola od septembra 2012, teda návrh na zvýšenie výživného nepodala po 20 mesiacoch ako uvádza súd, ale po celých dvoch rokoch. Poukázala na to, že obe deti sú staršie a zvýšili sa náklady na zabezpečenie ich potrieb, len náklady na stravenky v škole vzrástli v priemere o 20,- eur mesačne, výdavky na ZUŠ o 6,- eur mesačne, ďalej na lieky, oblečenie, obuv, stravu, cestovné, telefóny, nový hudobný nástroj, skauting. Namietala, že pomery otca neboli dostatočne zistené, nežiadal sa výpis z evidencie vozidiel u otca ani daňový doklad preukazujúci za akú sumu nadobudol otec motorové vozidlo zn. Audi, tiež nebol požiadany o predloženie veľkého technického preukazu. Poukazovala na to, že otec v konaní uvádzal výdavky nie svoje na bývanie, ale jeho priateľky. Podľa jej názoru dostatočne v konaní preukázala odôvodnené potreby detí a zvýšené náklady na ich zabezpečenie, opodstatňujúce ňou požadované zvýšenie výživného ktoré je v možnostiach otca, pričom poukázala tiež na to, že otec sa s deťmi nestretáva a okrem určeného výživného im ničím neprispieva.

Otec v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa považuje za správny a žiadal ho potvrdiť. Podľa jeho názoru súdom bol dostatočne zistený skutkový stav, vychádzajúc z ktorého bolo primerane zvýšené výživné, odvolanie považoval za nedôvodné. Skutočnosť, že vlastní "nové" vozidlo nespochybňoval avšak s tým, že ide o 17 ročné vozidlo, čo preukázal aj predložením malého technického preukazu. Pokiaľ na pojednávaní uvádzal výdavky inej osoby, tieto súvisia priamo s jeho výdavkami na bývanie.

Kolízny opatrovník považoval odvolanie matky za dôvodné a ňou požadované zvýšenie výživného na 190,- eur mesačne na každé dieťa za opodstatnené a primerané veku a potrebám detí. Poukázal na značné výdavky matky v spojitosti so zabezpečením potrieb detí, menovite dal do pozornosti ich zdravotné problémy a s tým súvisiacu nutnosť absolvovania ozdravných každoročných pobytov, kde musí matka deti sprevádzať čím jej vzrastajú významne náklady.

Krajský súd v Trenčíne preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. a za použitia § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou súd rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti a v súvisiacej časti, ktorou rozhodol o vyčíslení a splatnosti zameškaného výživného, je potrebné za použitia § 220 O.s.p. zmeniť, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219) ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.). Rozsudok prvostupňového súdu vo zvyšných častiach nepreskúmaval, keďže vo vzťahu k nim rozhodnutie súdu odvolaním napadnuté nebolo, teda vo vzťahu k nim nenastal suspenzívny účinok odvolania (§ 206 ods. 1, 2 O.s.p.).

V zmysle čl. 41 Ústavy SR, je vymedzený rámec ústavnej starostlivosti ochrany manželstva, rodiny a rodičovstva, kde okrem iného, je Ústavou zaručené právo detí, na rodičovskú výchovu a starostlivosť a zároveň právo rodičov, na starostlivosť o deti a ich výchovu. Zákon o rodine, je jeden z rozhodujúcich zákonov, ktorým sa čl. 41 vykonáva. Výživné je v zmysle Zákona o rodine, právnym nárokom dieťaťa. Právo dieťaťa na výživné, je ovplyvňované právnymi skutočnosťami, ktoré vedú k vzniku, k zmene a zániku práva, na výživné. Do celého tohto procesu, vstupujú za určitých okolností, nielen povinné a

oprávnené osoby, ale aj štátne orgány a to predovšetkým súdy, ktorých jednou zo základných úloh je dbať o zabezpečenie práv a právom chránených záujmov detí.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia, prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa sa má právo podieľať na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa stará. Výživné má prednosť, pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine). Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor (§ 63 ods. 3 Zákona o rodine). Pri určení výživného, prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný, vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

Priznané výživné v prípade, ak sa zmenia pomery, možno vychádzajúc z ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť, pretože nie je rozhodnutím nemenným. Plynutím času môže nastať zmena pomerov tak na strane detí, v dôsledku pribúdajúceho veku, zvyšovania nákladov na zabezpečovanie ich odôvodnených potrieb, ako aj na strane rodičov a to zvýšením, alebo znížením príjmu, prípadne existenciou iných okolností, ktoré môžu mať zásadný vplyv pri posudzovaní, či k zmene pomerov na strane či už rodičov, alebo dieťaťa došlo. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov (§78, ods.3 Zák.o rod.).

Súdna prax, výkladom ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, považuje za zmenu pomerov na strane oprávneného dieťaťa, výraznú zmenu vo výške jeho nákladov na základné životné potreby (bývanie, strava, ošatenie), ale aj zmenu vo výške nákladov na uspokojovanie sociálnych potrieb dieťaťa - vzdelávania, kultúrne a športové aktivity, závislé od veku dieťaťa, ale aj náklady na zdravotný stav dieťaťa. Uvedené náklady na uspokojovanie potrieb dieťaťa, má pokrývať výživné od rodičov, keďže dieťa si ich samé nemôže zabezpečiť, nie je totiž schopné samé sa živiť. Náklady na potreby dieťaťa, uspokojujú obaja rodičia a to podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Súd zohľadňuje pri posudzovaní výživného, aj výkon osobnej starostlivosti o dieťa, ktorým sa kompenzuje výživné vo finančnom vyjadrení.

Zmena pomerov, môže nastať aj na strane rodičov maloletého dieťaťa. Môže to byť vznik, alebo zánik ďalšej vyživovacej povinnosti, zmena v ich majetkových a príjmových pomeroch, prípadne zmena v ich nevyhnutných výdavkoch a podobne. Pri určení výživného, resp. jeho zvýšení, alebo znížení, teda zmene, prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

V preskúmvanej veci z obsahu spisového materiálu vyplýva, že výživné na malol. deti bolo otcovi naposledy upravované rozsudkom zo dňa 8.2.2013 č.k. 7P/121/2012-86 kedy bola jeho vyživovacia povinnosť zvýšená v prospech oboch detí zo sumy 140,- eur na sumu 160,- eur mesačne s účinnosťou od 1.9.2012, s tým, že sumu po 10,- eur na každé dieťa bol otec zaviazaný poukazovať na vkladné knižky detí. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 22.2.2013. V tom čase mal otec príjem netto 902,25 eur mesačne, žil s priateľkou, ktorej na bývanie prispieval sumou 150,- eur mesačne. Ďalšie výdavky mal v súvislosti s cestou do zamestnania, úhradou poplatku za komunálny odpad, telefón, zakúpaním liekov na alergiu, oblečenia, stravy, hygienických potrieb a pod.. Bol vlastníkom osobného motorového vozidla. Vyživovaciú povinnosť mal len k malol. J. a malol. S.. Matka v tom čase mala príjem netto mesačne 710,35 eur, náklady na bývanie mala 195,72 eur mesačne, ďalšie náklady boli z titulu poplatku za odvoz komunálneho odpadu, dane z nehnuteľností, stravy, hygienických potrieb, svojej matke splácala dlh za poskytnuté finančné prostriedky na zakúpenie bytu po 120,- eur mesačne a tiež jej hradila sumu 60,- eur za opateru detí v čase jej neprítomnosti. Vlastnila dva byty v Prievidzi, z čoho jeden užívala jej matka. Vyživovaciú povinnosť mala okrem malol. J. a S., aj voči malol. T. R. vo výške 40,- eur. Mal. J.

v čase poslednej úpravy výživného navštevovala sekundu na 8-ročnom gymnáziu v Prievidzi, kde bol poplatok na ZRPŠ vo výške 20,- eur, navštevovala ZUŠ - hru na klavíri, slovenský skauting, výdavky mala v súvislosti s návštevou zubného lekára (2 x ročne). Mal. S. v tom čase navštevovala 4. ročník ZŠ v Prievidzi, poplatok na ZRPŠ 10,- eur, navštevovala ZUŠ poplatok 8,- eur mesačne. Výdavky mala na zakúpenie okuliarov 70,- eur, na zubného lekára (2 x ročne), tiež na slovenský skauting. Obe deti mali zdravotné problémy, v súvislosti s ktorými mali náklady na lieky 60,- eur. Ďalej poplatky na mobilný telefón, internet vo výške 11,31 eur mesačne, náplň do tlačiarne raz za 6 týždňov po 10,80 eur. Deti počas letných prázdnin absolvovali ozdravný pobyt vo Vysokých Tatrách, kde náklady dosiahli 600,- eur. Ďalšie zvýšené náklady mali diétnu stravu, resp. stravu bohatú na železo.

V súčasnosti dosahuje otec priemerný mesačný netto zárobok 994,13 eur. Stále žije s priateľkou v jej byte kde na náklady s bývaním prispieva mesačne sumou 150,- eur. Z predložených dokladov na pojednávaní bolo zistené, že priateľka otca detí hradí poplatok OSBD mesačne od augusta 2014 vo výške 116,61 eur, inkaso priemerne 25,- eur mesačne, poplatok za internet vo výške cca 26,50 eur mesačne. Keďže ako otec uviedol, internet využíva prevažne on, poplatok hradí výlučne on. Ďalej si hradí poplatok za odvoz komunálneho odpadu vo výške 26,82 eur ročne, povinné poistenie vozidla v sume 105,80 eur ročne, má náklady v súvislosti s cestou do zamestnania, stravovanie, oblečenie, hygienické potreby. Je vlastníkom osobného motorového vozidla zn. Audi. Podľa jeho vyjadrenia ide o 17-ročné vozidlo, vyžadujúce neustálu údržbu, s čím má náklady cca 30,- eur mesačne, ďalej ako uviedol, platí poplatok za telefón vo výške 20,- eur mesačne. Vyživovaciu povinnosť má, rovnako ako v predchádzajúcom období, len k malol. J. a malol. S.. Otec si doposiaľ určené výživné riadne platí.

Matka detí pracuje s priemerným mesačným netto zárobkom 805,23 eur. Žije s malol. deťmi v 2-izbovom byte, ktorý je v jej vlastníctve. Je tiež vlastníčkou ďalšieho 1-izbového bytu v Prievidzi, ktorý je podľa jej vyjadrenia užívaný jej matkou. Poplatok za byt hradí vo výške 158,50 eur mesačne, inkaso v sume 37,- eur mesačne. Platí poplatok 20,- eur do Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek a poplatok za telefón vo výške 20,15 eur mesačne (v čom je náklad na telefón aj mal. J.). Ročný poplatok za odvoz komunálneho odpadu platí vo výške 80,48 eur (za tri osoby), daň z nehnuteľností v sume 26,78 eur, náklady na internet pre deti v sume 12,90 eur mesačne. Do práce dochádza MHD a tento výdavok spolu s cestovným detí predstavuje mesačne asi 100,- eur. Naďalej spláca matke pôžičku poskytnutú jej na zakúpenie bytu po 120,- eur mesačne, prispieva jej tiež sumou 70,- eur mesačne za opatrovanie detí počas jej neprítomnosti, t.j. v čase, keď je v práci. Vyživovaciu povinnosť má naďalej aj k dcére T. R. vo výške 40,- eur mesačne.

Mal. J. navštevuje kvartu a mal. S. navštevuje primu na 8-ročnom gymnáziu v Prievidzi, obe sa stravujú v školskej jedálni, poplatok za stravovanie je vo výške 35,- eur mesačne u každej. Poplatok ZRPŠ bol u J. 20,- eur, S. 15,- eur, poplatok - záloha za skrinku po 5,- eur. Ďalšie náklady na výučbu boli u J. na pracovný zošit z anglického jazyka 6,80 eur, S. na pracovné zošity z biológie 1,80 eur, anglického jazyka 7,- eur, nemeckého jazyka 7,40 eur, matematiky 6,80 eur, poplatok do triedneho fondu hradila v sume 5,- eur. Deti naďalej navštevujú ZUŠ kde poplatok za ZRPŠ je v sume 18,- eur na obe deti. Mal. J. matka uhradila poplatok za 4 mesiace návštevy ZUŠ vo výške 56,- eur a mal. S. vo výške 32,- eur. Náklady na zakúpenie gitary, vaku, nôt a pod. boli vo výške 67,20 eur, na školské vaky v sume po 13,89 eur na každú. Sú naďalej členkami slovenského skautingu, kde je poplatok vo výške 7,- eur ročne na každé dieťa. V súvislosti s pôsobením v skautingu majú deti výdavky spojené s rôznymi akciami (napr. ples v sume 8,- eur, bratislavské skautské dni v septembri 2014, ktorých sa zúčastnila mal. J., v sume 46,- eur vrátane dopravy, letný tábor v sume 50,- eur). Matka tiež predložila v konaní doklady o zakúpení skautského oblečenia v sume 52,80 eur v auguste 2014, nákladoch súvisiacich s účasťou na rôznych akciách organizovaných školou resp. ZUŠ v minulom školskom roku v sume celkom 54,60 eur. U oboch detí aj naďalej pretrvávajú zdravotné problémy ako v minulosti; z prepúšťacej správy zo Šrobárovho ústavu DTaRCh, n.o. v Dolnom Smokovci z 15.8.2014 vyplýva, že obe deti trpia alergickou bronchiálnou astmou, alergickou rinitídou, anémiou po liečbe a mal. S. aj atopickým ekzémom. Podľa vyjadrenia matky náklady na ich lieky sú vo výške 60,- eur mesačne, o čom predložila doklady. Deti sa každoročne zúčastňujú ozdravných pobytov vo Vysokých Tatrách, v súvislosti s ktorými boli na základe uznesenia súdu zo dňa 17.7.2014 č.k. 11P/26/2014-35, pre pobyt v roku 2014 matke detí uvoľnené prostriedky z vkladných knižiek mal. detí po 200,- eur na každé dieťa. Mal. S. matka v mesiaci júl 2014 zakúpila aj nové okuliare v sume 68,50 eur. Matka zakupuje pre mal. S. kredit do mobilného telefónu

v sume 9,- eur mesačne. Tiež má náklady na zabezpečenie bežných potrieb ako oblečenie, strava, hygienické potreby.

Predmetom posúdenia prvostupňovým súdom tak bolo, či od doby poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo na strane tak maloletých detí, ako aj ich rodičov, k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala matkou navrhované zvýšenie vyživovacej povinnosti otca. Odvolací súd po preskúmaní všetkých relevantných skutočností dospel zhodne s prvostupňovým súdom k záveru, že je tu existencia okolností svedčiacich v prospech opodstatnenosti záveru o zmene pomerov na strane tak mal. detí, ako aj ich rodičov a ich vyhodnotením z hľadiska všetkých rozhodujúcich aspektov mal na rozdiel od súdu prvého stupňa za to, že tejto zmene zodpovedá zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na sumu 190,- eur mesačne v prospech každého z detí tak, ako to vo svojom odvolaní žiadala ich matka v zhode s kolíznym opatrovníkom. Tak, ako uvádza v odvolaní matka, naposledy bola vyživovacia povinnosť otca menená súdnym rozhodnutím s účinnosťou od 1.9.2012, teda ku dňu podania návrhu na jej zmenu matkou, prešli dva a v čase rozhodovania súdu prvého stupňa už viac ako dva roky. Už len uplynutím tohto času, a s ním súvisiacim rastom životných nákladov, teda zohľadnením tzv. valorizačnej klauzuly zakotvenej v ust. § 78, ods.3 Zák. o rodine, na ktorú je povinný súd pri rozhodovaní z úradnej povinnosti vždy prihliadať, došlo k zmene pomerov tak na strane oboch mal. detí, ako aj na strane oboch ich rodičov. Zvýšili sa tak nesporne u všetkých náklady na zabezpečenie ich základných odôvodnených potrieb (strava, oblečenie, hygienické potreby), čo sa samozrejme premietlo aj do zvýšenia nákladov na stravu v školskej jedálni, na ktoré poukazuje matka, už len ktorá položka predstavuje nárast o cca 20,-eur mesačne. Tento faktor nesporne ovplyvnil aj nárast nákladov na záujmové aktivity detí, ktoré je pravda, že od poslednej úpravy výživného pokiaľ ide o ich charakter a rozsah zostali nezmenené, avšak došlo k nárastu povinných poplatkov, mimoriadnych aktivít a výdavkov s nimi súvisiacich (rôzne podujatia, letný tábor a podobne), tiež nárast nákladov na lieky, keďže preukázateľne deti trpia pretrvávajúcimi chronickými ochoreniami, vyžadujúcimi si pravidelnú starostlivosť, užívanie liekov, používanie liečiv a tiež absolvovanie ozdravných pobytov. Je pravdou, že bolo zistené, že v sume 400,-Eur boli výdavky na posledný pobyt vo Vysokých Tatrách hradené z vkladných knižiek mal. detí, slúžiacich pre tvorbu ich úspor, kde otec poukazuje minoritnú časť výživného, avšak vo zvyšnej časti, vzhľadom na príjem matky určite nie zanedbateľnej (200,-eur) boli hradené výlučne ňou a nemožno opomenúť, že deti sa pobytu, ako uviedol vo svojom vyjadrení aj kolízny opatrovník museli zúčastniť v sprievode matky, čím došlo k ďalšiemu navýšeniu mimoriadnych nákladov na jej strane. Ďalšie preukázané mimoriadne výdavky na strane detí predstavovalo zakúpenie okuliarov, gitary, vaku, nôt. Naviac u mal. S. došlo k zmene pomerov v tom, že začala navštevovať 8.ročné gymnázium v Prievidzi, v súvislosti s čím nepochybne došlo k nárastu výdavkov matky na zakúpenie učebníc a vybavenia. Uvedená zmena pomerov nepochybne zvýšenie výživného v prospech detí odôvodňuje, miera tohto zvýšenia je však determinovaná osobnými, majetkovými a zárobkovými pomermi povinnej osoby, v tomto prípade otca detí. Ako už bolo uvedené plynutím času a s tým súvisiacim rastom životných nákladov tak na jeho strane, ako aj na strane matky došlo k zmene pomerov v tom, že rastom cien sa zvýšili náklady na zabezpečenie ich potrieb. U oboch rodičov došlo tiež k nárastu príjmu a to na strane otca o sumu 91,88 eur (na súčasných 994,13 eur), na strane matky o 94,88 Eur (na súčasných 805,23 eur), počet ani výška vyživovacích povinností sa ani u jedného z nich nezmenila (matka ako doposiaľ má ešte vyživovaciu povinnosť vo výške 40,-eur mesačne k dcére T. R.). Rovnako nedošlo k zmene v charaktere a výške výdavkov deklarovaných účastníkmi, na strane otca však nemožno zohľadňovať v plnej výške jeho náklady vo výške 150,- eur, ktoré ako uviedol predstavujú jeho príspevok na bývanie (keďže žije v byte svojej priateľky), pretože jednak ako vyplynulo z dokazovania jej náklady v tomto smere sú 141,66 eur (platby OSBD 116,61 eur + inkaso 25,-eur) a jednak polovica z nich predstavuje sumu 70,81 eur pripadajúcich na otca ako spolužijúcu osobu. Keďže vo vzťahu k svojej priateľke nemá otec zákonnú vyživovaciu povinnosť, možno jeho náklady na bývanie akceptovať len na neho v pripadajúcej miere. Vezmúc teda do úvahy výšku jeho príjmu 994,13 eur (ktorý je od príjmu matky vyšší o 188,83 eur), počet jeho vyživovacích povinností (o jednu menej ako matka), preukázané opodstatnené náklady nad rámec bežných výdavkov (strava, hygiena, oblečenie) a to mesačne 26,50 eur internet, náklady na opravy a údržbu vozidla 30,-eur, telefón 20,- eur, náklady na bývanie 70,81 eur a ročné výdavky PZP vozidla 105,80 eur, vývoz komunálneho odpadu 26,82 eur, s prihliadnutím na skutočnosť, že otec sa na mimoriadnych výdavkoch detí nad rámec výživného nepodieľa, tieto znáša výlučne matka, deťom ničím neprispieva ani pri príležitosti sviatkov, či už ich osobných, alebo vianočných, rešpektujúc právo detí podieľať sa na životnej úrovni povinného rodiča, odvolací súd dospel k záveru o dôvodnosti odvolania a primeranom rozsahu zvýšenia vyživovacej povinnosti otca v prospech každého z detí na sumu 190,-

eur mesačne, čo v zodpovedajúcej miere korešponduje nielen so zmenou pomerov na strane detí, ale aj na strane rodičov, tiež s výškou príjmu otca, s prihliadnutím na jeho náklady, ktorý takéto zvýšenie výživného nepochybne umožňuje. Je potrebné si tiež uvedomiť, že vyživovacia povinnosť je z hľadiska zákona prioritnou a má prednosť pred inými výdavkami povinných osôb a že vyživovacia povinnosť matky by mala byť čiastočne kompenzovaná osobnou starostlivosťou o mal. deti, na ktorej sa otec nepodieľa, v danej veci vzhľadom na výšku odôvodnených potrieb detí, je však zrejmé, že matka sa minimálne v takej miere, ak nie väčšej, aj vo finančnom vyjadrení na tejto svojej povinnosti podieľa. Zvýšenie vyživovacej povinnosti odvolací súd považoval zhodne so súdom prvého stupňa za dôvodné s účinnosťou od 1.9.2014, kedy v spojitosti so začiatkom nového školského roku, vzrástli výdavky matky na potreby detí, keďže matkou tvrdená skutočnosť, že jej od 1.8.2014 poklesol príjem, čo uviedla ako jeden z dôvodov pre zmenu vyživovacej povinnosti sa v konaní nepreukázala. Ako nedôvodnú súd vyhodnotil jej námietku o nedostatočne vykonanom dokazovaní vo vzťahu k motorovému vozidlu otca zn. Audi, pretože z obsahu spisového materiálu vyplýva, že súd si zabezpečil správu z ORPZ ODI Prievidza z ktorej vyplýva, že otec je evidovaný ako držiteľ tohto vozidla od 6.7.2012, teda už od času predchádzajúceho rozhodovaniu o zmene vyživovacej povinnosti, čím v tomto smere nejde o zmenu pomerov na jeho strane a suma za ktorú ho nadobudol je vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu bez právneho významu (revízia predchádzajúceho rozhodnutia nie je možná), a jednak z údaju VIN vozidla je zrejmé, že skutočne ide o vozidlo niekoľkoročné, teda nie nové, ale ojazdené.

Odvolací súd sa stotožňuje tiež so záverom súdu prvého stupňa, že vzhľadom na výšku vyživovacej povinnosti má opodstatnenie, aby časť výživného, i keď minoritná (10,-eur u každého dieťaťa), bola poukazovaná naďalej za účelom tvorby úspor na vkladné knižky mal. detí, čo môže v konečnom dôsledku v prípade mimoriadnych odôvodnených nákladov pomôcť matke preklenúť nepriaznivú finančnú situáciu a tieto z nich pokryť. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd uložil otcovi povinnosť časť výživného poukazovať k rukám matky (180,-eur na každé dieťa) a časť výživného (10,-eur na každé dieťa) na ich vkladné knižky tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vychádzajúc z ust. § 76, ods.1 Zák. o rodine, výživné sa platí v pravidelne sa opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu, čím je vyjadrený spotrebný charakter výživného, ktorý možno vidieť v potrebe priebežného uhrádzania vznikajúcich výdavkov. Splatnosť nedoplatkov výživného zákon neupravuje, zásadne by však nedoplatok mal byť vzhľadom na záujem oprávnenej osoby z vyživovacej povinnosti, uhradený jednorazovo. Nie je však cieľom dostať povinného do nepriaznivej situácie, preto podľa okolností prípadu prichádza do úvahy umožniť uhradiť zameškané výživné v splátkach spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok, pričom však aplikačná prax požaduje, aby doba, v rámci ktorej dôjde k postupnému splateniu nedoplatkov, nebola neprimerane dlhá.

V preskúmvanej veci odvolací súd zastáva názor, že je tu existencia okolností umožňujúcich využiť túto zákonom mu danú možnosť a zročné zvýšené výživné za obdobie od 1.9.2014 do doby rozhodnutia odvolacieho súdu t.j. do 27.1.2015 vo výške 146,13 eur na každé dieťa (4 mesiace á 30,- eur -suma o ktorú bolo v mesiaci výživné na každé dieťa zvýšené = 120,- eur + 26,13 eur (zvýšenie 30 eur : 31-počet dní v mesiaci január x 27 -počet dní do rozhodnutia odvolacieho súdu) = 146,13 eur, otcovi povoliť splácať v 20,- eurových mesačných splátkach na každé dieťa, spolu s bežným výživným, povolením ktorých splátok, zohľadnil tak osobné, majetkové a finančné pomery otca, ktoré mu umožňujú bez ohrozenia zabezpečenia jeho odôvodnených potrieb zročné výživné v takejto výške splácať a na strane druhej, spotrebný charakter tohto peňažného plnenia, pričom časové obdobie na ktoré je takto splácanie zameškaného výživného rozložené, možno považovať podľa názoru odvolacieho súdu za primerané.

Z vyššie uvedených dôvodov, odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti týkajúcej sa zmeny výšky vyživovacej povinnosti otca a s ňou súvisiacej časti týkajúcej sa zameškaného výživného za použitia § 220 O.s.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol za použitia § 224 ods. 1 v spojitosti s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo začať i bez návrhu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.